

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 24.5.2011
KOM(2011) 289 endelig

2011/0136 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om visse tilladte anvendelser af forældreløse værker

(EØS-relevant tekst)

{SEK(2011) 615 endelig}

{SEK(2011) 616 endelig}

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

Hvis man vil gøre værker, der er ophavsretligt beskyttede, tilgængelige for offentligheden via et onlinebibliotek eller –arkiv, kræver det forudgående tilladelse fra indehaveren af ophavsretten. Når denne indehaver ikke kan identificeres eller lokaliseres, betragtes de pågældende værker som såkaldte "forældreløse værker", og de tilladelser, der er nødvendige for, at værkerne kan stilles til rådighed online, kan ikke opnås. Biblioteker eller andre institutioner, der gør værker tilgængelige online uden forudgående tilladelse, risikerer at krænke ophavsretten.

Hovedformålet med dette forslag er at skabe et retsgrundlag, der sikrer lovlig onlineadgang på tværs af grænserne til forældreløse værker i digitale onlinebiblioteker eller -arkiver, der drives af forskellige organisationer som nærmere fastlagt i forslaget. Betingelsen er, at de forældreløse værker gøres tilgængelige som led i disse organisationers varetagelse af deres almennyttige opgaver. Forældreløse værker kan være værker, der er offentliggjort i form af bøger, tidsskrifter, aviser, blade eller andre trykte medier, herunder værker, der indgår i de nævnte værker, samt audiovisuelle værker og filmværker i filmarvsinstitutioners samlinger og lydværker, audiovisuelle værker og filmværker, der er produceret af public service-radio-/fjernsynsforetagender og findes i disses arkiver. Hvad angår public service-radio-/fjernsynsforetagenders arkiver og disse foretagenders særlige stilling som producenter, er det nødvendigt at begrænse fænomenet forældreløse værker ved at fastsætte en skæringsdato for, hvilke værker der er omfattet af forslaget.

Til ovennævnte formål foreslår Kommissionen, at der indføres en ordning for gensidig anerkendelse af et værks status som forældreløst værk. Før et værk kan få status som forældreløst, skal biblioteker, uddannelsesinstitutioner, museer eller arkiver, filmarvsinstitutioner og public service-radio-/fjernsynsforetagender gennemføre en omhyggelig søgning, der opfylder kravene i direktivforslaget, i den medlemsstat, hvor værket først blev offentliggjort. Når det ved en sådan søgning fastslås, at et givet værk er forældreløst, vil det blive betragtet som forældreløst i hele EU, så yderligere omhyggelig søgning undgås. På dette grundlag bliver det muligt at gøre forældreløse værker tilgængelige online til kulturelle og uddannelsesmæssige formål uden forudgående tilladelse, medmindre indehaveren af ophavsretten træder frem og bringer værkets status som forældreløst til ophør.

Dette initiativ bygger på Kommissionens henstilling fra 2006 om digitalisering og onlineadgang til kulturelt materiale og digital opbevaring¹. Trods henstillingen har kun en håndfuld medlemsstater indført lovgivning om forældreløse værker. De få eksisterende nationale løsninger er begrænset af den omstændighed, at de kun omfatter onlineadgang for borgere, der er bosat inden for deres egne områder.

At skabe et retsgrundlag for at lette digitalisering og formidling af forældreløse værker på tværs af grænserne i det indre marked er også et af de centrale mål for den digitale dagsorden for Europa², der er en del af Europa 2020-strategien³.

---

¹ Kommissionens henstilling af 24. august 2006 om digitalisering og onlineadgang til kulturelt materiale og digital opbevaring, 2006/585/EF, EUT L 236 af 31.8.2006, s. 28-30.

² En digital dagsorden for Europa, KOM(2010) 245.

2. RESULTATER AF HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSER

• Høring af interesserede parter

I 2006 blev der nedsat en ekspertgruppe på højt niveau om digitale biblioteker, bestående af interesseparter med særlig kompetence inden for digitalisering og onlineadgang til kulturelt materiale, herunder forældreløse værker⁴. Gruppen forelagde en rapport om digital bevaring, forældreløse værker og udgåede værker ("Final Report on Digital Preservation, Orphan Works and Out-of-Print Works")⁵. Endvidere underskrev repræsentanter for biblioteker, arkiver og rettighedshavere et aftalememorandum om retningslinjer for omhyggelig søgning efter indehavere af rettighederne til forældreløse værker⁶.

I 2008 udsendte Kommissionen en grønbog om ophavsret i videnøkonomien⁷, der dannede grundlag for en høring af de berørte parter om bl.a. behovet for yderligere handling vedrørende forældreløse værker⁸. Den 19. oktober 2009 vedtog Kommissionen en opfølgende meddelelse om ophavsret i videnøkonomien⁹, hvori den varslede en konsekvensanalyse af de mulige måder at gribe spørgsmålet om forældreløse værker an på i EU.

Den 26. oktober 2009 afholdt Kommissionen en offentlig høring, hvor alle interesserede parter fremlagde deres synspunkter om forældreløse værker. Den 10. november 2009 gennemførte det svenske formandskab og Europa-Parlamentet en fælles høring om forældreløse værker og adgang til værker for blinde og svagtseende.

I løbet af 2009-2010 holdt Kommissionens tjenestegrene bilaterale møder med en række interesseparter for at drøfte de relevante spørgsmål i detaljer.

• Konsekvensanalyse

Konsekvensanalysen gennemgår seks mulige fremgangsmåder: 1) ingen handling, 2) en lovfæstet undtagelse fra ophavsretten, 3) udvidede kollektive licenser, 4) en specifik licens for forældreløse værker, der udstedes af rettighedshaverorganisationer, 5) en specifik licens for forældreløse værker, der udstedes af en offentlig instans og 6) gensidig anerkendelse af nationale løsninger vedrørende forældreløse værker.

Alle muligheder bortset fra nr. 1 forudsætter, at der vedtages et direktiv, som forpligter alle medlemsstater til at indføre lovgivning om forældreløse værker inden for et bestemt tidsrum. Alle muligheder undtagen nr. 3 går ud fra, at det er nødvendigt at foretage en omhyggelig søgning, før et forældreløst værk gøres tilgængeligt i et digitalt onlinebibliotek.

---

³ Europa 2020: En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst:
http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm.

⁴ Kommissionens afgørelse af 27. februar 2006 om nedsættelse af en ekspertgruppe på højt niveau om digitale biblioteker, EUT L 63 af 4.3.2006, s. 25-27. Gruppens mandat er siden blevet forlænget ved Kommissionens afgørelse af 25. marts 2009, EUT 82 af 28.3.2009, s. 9-11.

⁵ http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/experts/hleg/index_en.htm.

⁶ http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/doc/hleg/orphan/guidelines.pdf.

⁷ KOM(2008) 466.

⁸ Høringssvarene findes på: http://circa.europa.eu/Public/irc/markt/markt_consultations/library?l=/copyright_neighbouring/consultation_copyright&vm=detailed&sb=Title.

⁹ Kapitel 1 og 2 i bilaget indeholder en analyse af svarene.

KOM(2009) 532.

Den lovfæstede undtagelse (mulighed nr. 2) betyder, at besværet med at opnå licens undgås, men vil stadig kræve en forudgående omhyggelig søgning. Denne mulighed giver imidlertid mindre retssikkerhed, da der ikke er nogen tredjepartscertificering af den omhyggelige søgning.

Mulighed nr. 3, udvidede kollektive licenser, bygger på den antagelse, at en tilladelse, som en rettighedshaverorganisation giver et bibliotek til at gøre bøger tilgængelige via et websted, i kraft af en formodningsregel vil omfatte alle værker i samme kategori, herunder også forældreløse værker (dvs. bøger, film). Rettighedshaverorganisationen anses for at repræsentere sådanne "outsidere", uanset om den har foretaget en omhyggelig søgning for at identificere eller lokalisere ophavsmændene eller ej. Når der ikke kræves en omhyggelig søgning, kan der ikke anvendes en fremgangsmåde, der bygger på gensidig anerkendelse af værkers status som forældreløse. En udvidet kollektiv licens er normalt også kun gældende inden for det nationale område, hvor formodningsreglen gælder.

En specifik licens for forældreløse værker (mulighed nr. 4) giver bibliotekerne og de øvrige målgrupper en høj grad af retssikkerhed mod erstatningskrav fra rettighedshavere, der senere måtte melde sig. Denne mulighed kræver både, at der gennemføres en omhyggelig søgning for at fastslå et værks status som forældreløst værk, før der kan udstedes en licens, og at der indføres en særlig licensordning for forældreløse værker.

En offentlig licens for forældreløse værker (mulighed nr. 5) svarer til en offentlig certificering af den omhyggelige søgning og giver dermed digitale biblioteker en høj grad af retssikkerhed. Men prisen er en betydelig administrativ byrde. Derfor har tidligere eksempler på en sådan ordning haft begrænset virkning og har ikke vundet indpas i forbindelse med storstilede digitale biblioteksprojekter.

En fremgangsmåde, der bygger på gensidig anerkendelse af et værks status som forældreløst (mulighed nr. 6), giver biblioteker og andre målgrupper retssikkerhed, for så vidt angår et givet værks status som forældreløst. En sådan gensidig anerkendelse sikrer, at de forældreløse værker i et digitalt bibliotek er tilgængelige for brugere overalt i EU.

3. FORSLAGETS JURIDISKE INDHOLD

- **Resumé af forslaget**

Forslaget vedrører den omhyggelige søgning, der er nødvendig for at fastslå, om et givet værk er forældreløst, og – når dette er fastslået – gøre det lovligt at stille dette værk til rådighed for offentligheden online på visse betingelser og til bestemte formål. Forslaget skaber også klarhed over vilkårene for anvendelse af udvidede kollektive licenser på værker, der kan være forældreløse.

- **Retsgrundlag**

Artikel 114 i TEUF.

- **Nærhedsprincippet**

Der er brug for et lovgivningsforslag i form af et direktiv, fordi frivillige tiltag, navnlig Kommissionens henstilling 2006/585/EF af 24. august 2006, ikke har givet det ønskede resultat. Eksistensen af ukoordinerede nationale regler for forældreløse værker i

onlinebiblioteker gør det vanskeligt for bibliotekerne at gøre forældreløse værker tilgængelige i alle EU-medlemsstater¹⁰.

- **Proportionalitetsprincippet**

Problemet med forældreløse værker udgør en væsentlig hindring for oprettelsen af digitale biblioteker, og en sammenhængende EU-ramme for onlineadgang til forældreløse værker er det mindst indgribende middel til at nå det ønskede resultat. Alle andre fremgangsmåder vil medføre betydeligt større administrative omkostninger og kræve særlige licensordninger for forældreløse værker.

- **Reguleringsmiddel/reguleringsform**

Foreslået reguleringsmiddel: direktiv.

Forslagets vigtigste bestemmelser

Artikel 1 fastlægger direktivets anvendelsesområde og genstand som en række materialer, der findes i offentlige biblioteker, uddannelsesinstitutioner, museer og arkiver såvel som i filmarvsinstitutioners samlinger og public service-radio-/fjernsynsforetagenders arkiver. I forbindelse med trykte værker, dækker direktivet også visuelle værker som fotografier og illustrationer i offentliggjorte værker.

Artikel 2 indeholder definitionen på "forældreløst værk", ifølge hvilken der skal gennemføres en omhyggelig søgning, før et værk kan anses for forældreløst.

Artikel 3 forklarer, hvordan den omhyggelige søgning skal gennemføres af de organisationer, der må anvende de forældreløse værker. Det præciseres, at det kun er nødvendigt at gennemføre en omhyggelig søgning i den medlemsstat, hvor værket først er offentliggjort.

I artikel 4 fastslås princippet om gensidig anerkendelse, ifølge hvilket et værk, der efter en omhyggelig søgning i overensstemmelse med artikel 3 anses for at være et forældreløst værk, også skal betragtes som et forældreløst værk i andre medlemsstater.

Artikel 5 vedrører muligheden for at bringe et værks status som forældreløst værk til ophør.

Artikel 6 opregner de formål, som de nævnte målgrupper må anvende forældreløse værker til (tilrådighedsstillelse for almenheden, jf. artikel 3 i direktiv 2001/29/EF, og reproduktion af værkerne, jf. artikel 2 i direktiv 2001/29/EF, med henblik på at varetage deres almennyttige opgaver).

Artikel 7 fastsætter, at medlemsstaterne kan godkende visse yderligere anvendelser på bestemte vilkår.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Forslaget har ingen virkninger for EU's budget.

---

¹⁰ I nogle medlemsstater, bl.a. Frankrig, anerkendes det udtrykkeligt i det forberedende lovgivningsarbejde, at der er behov for en EU-dækkende løsning – se Conseil Supérieur de la Propriété Littéraire et Artistique, *Commission sur les œuvres orphelines*, s. 19.

5. FAKULTATIVE ELEMENTER

- **Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde**

Den foreslåede retsakt er af relevans for EØS og bør derfor omfatte hele Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om visse tilladte anvendelser af forældreløse værker

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 49, artikel 56 og artikel 114,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹¹,

efter den almindelige lovgivningsprocedure og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Biblioteker, museer, arkiver, uddannelsesinstitutioner, filmarvsinstitutioner og public service-radio-/fjernsynsforetagender i medlemsstaterne er i færd med at gennemføre en storstilet digitalisering af deres samlinger med det formål at skabe europæiske digitale biblioteker. Disse organisationer bidrager til bevaring og formidling af den europæiske kulturarv og spiller en vigtig rolle i etableringen af europæiske digitale biblioteker som Europeana. Teknologi til digitalisering af trykte værker i massiv skala og til søgning og indeksering øger bibliotekssamlingernes værdi for forskerne.
- (2) At fremme fri udveksling af viden og innovation på det indre marked er et vigtigt mål for Europa 2020-strategien som beskrevet i Kommissionens meddelelse "Europa 2020: En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst"¹². Et af flagskibsinitiativerne i denne strategi er udviklingen af en digital dagsorden for Europa.
- (3) Som det fremgår af meddelelsen fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om den digitale dagsorden for Europa¹³, går et af nøgletiltagene i den digitale dagsorden ud på at skabe

---

¹¹ EUT C ... af ..., s. ...

¹² KOM(2010) 2020.

¹³ KOM(2010) 245.

et retsgrundlag, der kan lette digitalisering og formidling af værker, hvis ophavsmænd ikke kan identificeres eller lokaliseres – såkaldte "forældreløse værker".

- (4) Ophavsmænds eneret til reproduktion og tilrådighedsstillelse af deres værker for almenheden, som harmoniseret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationsområdet¹⁴, indebærer, at der skal indhentes samtykke fra ophavsmanden, før et værk kan digitaliseres og gøres tilgængeligt.
- (5) Hvis der er tale om forældreløse værker, kan et sådant forudgående samtykke til reproduktion eller tilrådighedsstillelse for almenheden ikke indhentes.
- (6) Forskellige regler i medlemsstaterne for anerkendelse af et værks status som forældreløst værk kan frembyde hindringer for det indre marked og for brugen af og adgangen til forældreløse værker på tværs af grænserne. Forskellige fremgangsmåder kan også føre til begrænsninger i den frie bevægelighed for varer og tjenesteydelser med kulturelt indhold. Derfor bør der skabes grundlag for gensidig anerkendelse af et værks status som forældreløst værk.
- (7) Der er nødvendigt at indføre en fælles fremgangsmåde for, hvordan det fastslås, at et værk er forældreløst, og til hvilke formål et forældreløst værk må anvendes, for at skabe retssikkerhed på det indre marked for bibliotekers, museers, uddannelsesinstitutioners, arkivers, filmarvsinstitutioners og public service-radio-/fjernsynsforetagenders brug af forældreløse værker.
- (8) Filmværker, lydværker og audiovisuelle værker, der er produceret af public service-radio-/fjernsynsforetagender og findes i disse foretagenders arkiver, omfatter også forældreløse værker. I betragtning af radio- og fjernsynsforetagendernes særlige stilling som producenter af lydværker og audiovisuelle værker og behovet for at begrænse fænomenet forældreløse værker i fremtiden bør der fastsættes en skæringsdato for anvendelsen af direktivet, for så vidt angår værkerne i radio- og fjernsynsforetagendernes arkiver.
- (9) Ved filmværker, lydværker og audiovisuelle værker i public service-radio-/fjernsynsforetagenders arkiver forstås i dette direktiv værker, som disse foretagender har bestilt udelukkende til eget brug.
- (10) Oprettelsen af store onlinebiblioteker letter brugen af elektroniske søge- og opdagelsesværktøjer, som åbner nye kilder til opdagelser for forskere og akademikere, der ellers måtte nøjes med mere traditionelle, analoge søgemetoder.
- (11) Af hensyn til et venskabeligt internationalt samkvem bør dette direktiv kun gælde for værker, der først er offentliggjort eller udsendt i en medlemsstat.
- (12) Før et værk kan anses for forældreløst, bør der foretages en søgning efter værkets ophavsmand ud fra principperne om god tro og behørig omhu. Medlemsstaterne bør kunne bestemme, at en sådan omhyggelig søgning kan gennemføres af de organisationer, der henvises til i dette direktiv, eller af andre organisationer.

---

¹⁴ EFT L 167 af 22.6.2001, s. 10

- (13) Der bør fastlægges harmoniserede bestemmelser om sådanne omhyggelige søgninger for at sikre et højt niveau af beskyttelse af ophavsretten i Unionen. En omhyggelig søgning bør omfatte søgning i offentligt tilgængelige databaser, der indeholder oplysninger om et værks ophavsretlige status. For at undgå dobbeltarbejde i den kostbare digitaliseringsindsats bør medlemsstaterne desuden sikre, at de organisationer, der er omfattet af dette direktiv, registrerer deres brug af forældreløse værker i en offentligt tilgængelig database. Offentligt tilgængelige databaser over resultaterne af den omhyggelige søgning og brugen af forældreløse værker bør så vidt muligt opbygges således, at det er muligt at sammenkoble dem på europæisk plan og tilbyde søgning via en fælles portal.
- (14) Forældreløse værker kan have flere ophavsmænd eller omfatte andre værker eller beskyttede genstande. Dette direktiv bør ikke berøre kendte eller identificerede rettighedshaveres rettigheder.
- (15) For at undgå dobbeltarbejde i forbindelse med søgninger bør en omhyggelig søgning kun gennemføres i den medlemsstat, hvor det pågældende værk først blev offentliggjort eller udsendt. For at gøre det muligt at finde ud af, om et værk har fået status som forældreløst værk i en anden medlemsstat, bør medlemsstaterne sikre, at resultaterne af omhyggelige søgninger, der gennemføres på deres område, registreres i en offentligt tilgængelig database.
- (16) Ophavsmænd bør have ret til at bringe et værks status som forældreløst værk til ophør, hvis de træder frem og gør krav på deres værker.
- (17) For at fremme læring og adgang til kulturarven bør medlemsstaterne tillade biblioteker, uddannelsesinstitutioner og museer, der er offentligt tilgængelige, såvel som arkiver, filmarvsinstitutioner og public service-radio-/fjernsynsforetagender at stille forældreløse værker til rådighed og reproducere dem, når en sådan brug af værkerne bidrager til varetagelsen af deres alment nyttige opgaver, navnlig at bevare og restaurere værker i deres samlinger og give adgang til værkerne med kulturelle og uddannelsesmæssige formål. I forbindelse med dette direktiv bør filmarvsinstitutioner omfatte organisationer, der af medlemsstaterne er udpeget til at indsamle, katalogisere, bevare og restaurere film, der udgør en del af landenes kulturarv.
- (18) Digitaliseringen af den europæiske kulturarv kan fremmes ved hjælp af aftaler, idet biblioteker, uddannelsesinstitutioner, museer eller arkiver og filmarvsinstitutioner med henblik på de anvendelser, der er tilladt i henhold til dette direktiv, kan indgå aftaler med kommercielle partnere om digitalisering og tilrådighedsstillelse af forældreløse værker. Disse aftaler kan omfatte finansielle bidrag fra de kommercielle partnere.
- (19) For at fremme EU-borgerne adgang til den europæiske kulturarv er det også nødvendigt at sikre, at forældreløse værker, der er digitaliseret og stillet til rådighed i én medlemsstat, også stilles til rådighed i andre medlemsstater. Offentligt tilgængelige biblioteker, uddannelsesinstitutioner, museer, arkiver, filmarvsinstitutioner og public service-radio-/fjernsynsforetagender, der anvender et forældreløst værk som led i varetagelsen af deres alment nyttige opgaver, bør kunne stille værket til rådighed for offentligheden i andre medlemsstater.
- (20) Dette direktiv bør ikke berøre eksisterende ordninger i medlemsstaterne om forvaltning af rettigheder såsom udvidede kollektive licenser.

- (21) Medlemsstaterne bør også have mulighed for at tillade brug af forældreløse værker til formål, der rækker ud over de almenyttige opgaver, der varetages af organisationer, der er omfattet af dette direktiv. I sådanne tilfælde bør rettighedshavernes rettigheder og legitime interesser beskyttes.
- (22) Når en medlemsstat i henhold til dette direktiv godkender offentligt tilgængelige bibliotekers, uddannelsesinstitutioners, museers, arkivers, filmarvsinstitutioners eller public service-radio-/fjernsynsforetagenders brug af forældreløse værker til formål, der rækker ud over varetagelsen af deres almenyttige opgaver, bør rettighedshavere, der træder frem og gør krav på deres værker, modtage et vederlag for brugen af værkerne. Ved en sådan godtgørelse bør værkets art og den pågældende brug tages i betragtning. Medlemsstaterne bør kunne fastsætte, at indtægter, der opkræves ved en sådan brug af forældreløse værker med henblik på godtgørelse, men som der ikke gøres krav på inden udløbet af det tidsrum, der fastsættes i medfør af dette direktiv, bør bidrage til finansiering af kilder til information om rettigheder, der kan lette en omhyggelig søgning ved hjælp af billige og automatiserede midler for de kategorier af værker, der reelt eller potentielt er omfattet af anvendelsesområdet for dette direktiv.
- (23) Målene for dette direktiv, nemlig at skabe retssikkerhed omkring brugen af forældreløse værker, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, og kan derfor på grund af målet om ensartede regler for brug af forældreløse værker bedre gennemføres på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. Dette direktiv vedrører offentligt tilgængelige bibliotekers, uddannelsesinstitutioners og museers samt arkivers, filmarvsinstitutioners og public service-radio-/fjernsynsforetagenders anvendelse af forældreløse værker til visse formål.
2. Direktivet finder anvendelse på værker, hvis første offentliggørelse eller udsendelse skete i en medlemsstat, og som er:
  - 1) værker offentliggjort i form af bøger, tidsskrifter, aviser, blade og andre trykte medier, som findes i offentligt tilgængelige bibliotekers, uddannelsesinstitutioners, museers eller arkivers samlinger, eller
  - 2) filmværker eller audiovisuelle værker i filmarvsinstitutioners samlinger eller
  - 3) filmværker, lydværker eller audiovisuelle værker, der er produceret af public service-radio-/fjernsynsforetagender før den 31. december 2002, og som findes i disse foretagenders arkiver.

*Artikel 2
Forældreløse værker*

1. Et værk anses for et forældreløst værk, hvis indehaveren af rettighederne til værket ikke er identificeret og lokaliseret, efter at der er gennemført og registreret en omhyggelig søgning i overensstemmelse med artikel 3.
2. Hvis der er mere end én rettighedshaver til et værk, og én af disse er identificeret og lokaliseret, anses værket ikke for forældreløst.

*Artikel 3
Omhyggelig søgning*

1. Med henblik på at fastslå, om et værk er forældreløst, sikrer de organisationer, der er nævnt i artikel 1, stk. 1, at der for hvert enkelt værk gennemføres en omhyggelig søgning, idet de konsulterer de kilder, der er relevante for den pågældende kategori af værker.
2. Hvilke kilder der er relevante for hver enkelt kategori af værker afgøres af den enkelte medlemsstat i samråd med rettighedshaverne og brugerne, idet kilderne skal omfatte de kilder, der er opført i bilaget.
3. Det er kun nødvendigt at udføre en omhyggelig søgning i den medlemsstat, hvor værket først er offentliggjort eller udsendt.
4. Medlemsstaterne sikrer, at resultaterne af omhyggelige søgninger, der gennemføres på deres område, registreres i en offentligt tilgængelig database.

*Artikel 4
Gensidig anerkendelse af et værks status som forældreløst værk*

Et værk, der i henhold til artikel 2 anses for et forældreløst værk i én medlemsstat, skal anses for et forældreløst værk i alle medlemsstater.

*Artikel 5
Ophør af et værks status som forældreløst værk*

Medlemsstaterne sikrer, at en rettighedshaver til et værk, der anses for forældreløst, til enhver tid har mulighed for at bringe værkets status som forældreløst værk til ophør.

*Artikel 6
Tilladte anvendelser af forældreløse værker*

1. Medlemsstaterne sikrer, at de organisationer, der er nævnt i artikel 1, stk. 1, har tilladelse til at anvende et forældreløst værk på følgende måder:
  - a) ved tilrådighedsstillelse af værket, jf. artikel 3 i direktiv 2001/29/EF

- b) ved reproduktion, jf. artikel 2 i direktiv 2001/29/EF, med henblik på digitalisering, tilrådighedsstillelse, indeksering, katalogisering, bevaring eller restaurering.
2. Medmindre andet fastsættes i medfør af artikel 7, må de i artikel 1, stk. 1, nævnte organisationer ikke bruge forældreløse værker til at opfylde andre mål end varetagelsen af deres almennyttige opgaver, navnlig at bevare og restaurere værker i deres samlinger og give adgang til værkerne med kulturelle og uddannelsesmæssige formål.
  3. Dette direktiv berører ikke de pågældende organisationers frihed til at indgå aftaler med henblik på at varetage deres almennyttige opgaver.
  4. Medlemsstaterne sikrer, at de i artikel 1, stk. 1, nævnte organisationer, når de anvender forældreløse værker i overensstemmelse med stk. 1, fører fortegnelser over deres omhyggelige søgninger samt offentligt tilgængelige fortegnelser over deres brug af værkerne.

Artikel 7

Godkendelse af andre anvendelser af forældreløse værker

1. Medlemsstaterne kan godkende, at de organisationer, der er nævnt til i artikel 1, stk. 1, anvender et forældreløst værk til andre formål end dem, der er nævnt i artikel 6, stk. 2, forudsat at:
  - 1) organisationerne fører fortegnelser over deres omhyggelige søgninger
  - 2) organisationerne fører offentligt tilgængelige fortegnelser over deres brug af forældreløse værker
  - 3) navnet på rettighedshaveren til et forældreløst værk i de tilfælde, hvor vedkommende er identificeret, men ikke lokaliseret, anføres ved enhver brug af værket
  - 4) rettighedshavere, der bringer et værks status som forældreløst værk til ophør, jf. artikel 5, modtager vederlag for de i artikel 1, stk. 1, nævnte organisationers brug af værket
  - 5) rettighedshavere kan gøre krav på deres vederlag i henhold til nr. 4) inden for et tidsrum, der fastsættes af medlemsstaten, men som dog er mindst fem år fra datoen for den handling, der giver anledning til kravet.
2. Medlemsstaterne bestemmer selv, hvilken fremgangsmåde de benytter ved godkendelse af brug af forældreløse værker i henhold til stk. 1, og hvordan eventuelle indtægter, som der ikke gøres krav på inden udløbet af det tidsrum, der fastsættes i medfør af stk. 1, nr. 5, skal anvendes.

Artikel 8
Fortsat anvendelse af andre retsfor skrifter

Dette direktiv berører ikke bestemmelser vedrørende især patentret, varemærker, mønsterrettigheder, brugsmønstre, halvlederprodukters topografi, skrifttyper, adgangsstyrede og adgangsstyrende tjenester, adgang til radio- og tv-spredningstjenesters kabel, beskyttelse af nationale skatte, pligtaflevering, lovgivning om restriktiv praksis og illoyal konkurrence, forretningshemmeligheder, sikkerhed, klassificerede oplysninger, databeskyttelse og privatlivets fred, aktindsigt i offentlige dokumenter og aftalelovgivningen.

Artikel 9
Tidsmæssig anvendelse

1. Bestemmelserne i dette direktiv gælder for alle værker som omhandlet i artikel 1, der den [gennemførelsesdatoen] er beskyttet af medlemsstaternes lovgivning om ophavsret.
2. Dette direktiv berører ikke handlinger foretaget og rettigheder erhvervet inden den [gennemførelsesdatoen].

Artikel 10
Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den [...]. De tilsender straks Kommissionen disse love og bestemmelser med en sammenligningstabel, som viser sammenhængen mellem de pågældende love og bestemmelser og dette direktiv.

Lovene og bestemmelserne skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 11
Revisionsklausul

Kommissionen følger løbende udviklingen, for så vidt angår kilder til information om rettigheder, og forelægger senest et år efter direktivets ikrafttræden og derefter en gang om året en rapport om, hvorvidt direktivets anvendelsesområde bør udvides til at omfatte yderligere værker eller andre emner, særlig fonogrammer samt fotografier og andre billeder, der udgør selvstændige værker.

Senest den [et år efter datoen for direktivets gennemførelse] forelægger Kommissionen for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg en rapport om anvendelsen af direktivet set i lyset af udviklingen vedrørende digitale biblioteker.

Hvis det er nødvendigt, navnlig af hensyn til det indre markeds funktion, fremsætter Kommissionen forslag om ændring af dette direktiv.

Artikel 12
Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 13

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand

BILAG

De kilder, der henvises til i artikel 3, stk. 2, er:

- 1) For offentliggjorte bøger:
  - a) pligtaflevering
  - b) eksisterende databaser og registre, herunder ARROW (Accessible Registries of Rights Information and Orphan Works) og WATCH (Writers, Artists and their Copyright Holders) samt ISBN (International Standard Book Number)
  - c) databaser, der ejes af de relevante rettighedshaverorganisationer, særlig organisationer, der forvalter reproduktionsrettigheder.
- 2) For tidsskrifter:
  - a) ISSN (International Standard Serial Number) for tidsskrifter
  - b) bibliotekers og andre samlingers kartoteker og kataloger.
- 3) For aviser og blade:
  - a) udgiversammenslutningen i det pågældende land og forfatter- og journalsammenslutningerne
  - b) pligtaflevering
  - c) databaser, der ejes af de relevante rettighedshaverorganisationer, herunder organisationer, der forvalter reproduktionsrettigheder.
- 4) For visuelle værker, herunder kunst, fotografier, illustrationer, design, arkitektur, skitser af sidstnævnte værker og andre værker, der findes i bøger, tidsskrifter, aviser og blade:
  - a) de kilder, der er nævnt i nr. 1), 2) og 3)
  - b) databaser, der ejes af de relevante rettighedshaverorganisationer, særlig for visuel kunst og inklusive organisationer, der forvalter reproduktionsrettigheder
  - c) billedbureauers databaser, hvor det er relevant.
- 5) For audiovisuelle værker i filmarvsinstitutioners og public service-radio-/fjernsynsforetagenders samlinger:
  - a) pligtaflevering
  - b) filmarvsinstitutioners og nationale bibliotekers databaser
  - c) databaser med relevante standarder og identifikationsnumre såsom ISAN for audiovisuelt materiale

- d) databaser, der ejes af de relevante rettighedshaverorganisationer, særlig for forfattere, udøvende kunstnere, fonogramproducenter og av-producenter.